

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

Klasa: II

Prowadzący zajęcia: Iwona Przestrzelska

Krąg tematyczny: Spotkanie z lekturą

Temat dnia: Zaczarowana zagroda.

Cele kształcenia:

- rozwój kompetencji czytelniczych,
- wykorzystanie tekstu literackiego do tworzenia własnych wypowiedzi,
- bogacenie słownictwa,
- rozwijanie wyobraźni,
- kształcenie wrażliwości estetycznej i moralnej,
- rozbudzanie zamiłowania do książek,
- poszerzanie wiadomości przyrodniczych o krajobrazie, klimacie i życiu na Antarktydzie,
- poznanie wyglądu i życia pingwinów,
- poznanie pracy badaczy-polarników i budzenie szacunku dla ludzi nauki,

Treści nauczania zgodne z treściami podstawy programowej:

I. Edukacja polonistyczna

✓ w zakresie słuchania:

Słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby;

Wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi;

✓ w zakresie mówienia:

Wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na temat związany z lekturą

Porządkuje swoją wypowiedź, omawia treść tekstów i ilustracji, nadaje tytuły

Układa w formie ustnej opowiadanie

✓ w zakresie czytania:

Czyta płynnie, poprawnie i wyraziście na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w toku zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych;

Wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich.

Ustala kolejność zdarzeń, ich wzajemne zależności, postacie główne i drugorzędne, wskazuje cechy i ocenia bohaterów, uzasadnia swoją ocenę, określa nastrój w utworze, odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości, komponuje początek i koniec tekstu.

✓ w zakresie pisania:

Pisze odręcznie, czytelnie, płynnie, zdania i tekst ciągły, w jednej linii; rozmieszcza właściwie tekst ciągły na stronie zeszytu, sprawdza i poprawia napisany tekst;

Stosuje poprawną wielkość liter w zapisie tytułów utworów, książek, poznanych nazw geograficznych, imion i nazwisk;

✓ w zakresie samokształcenia:

Korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii czy zasobów Internetu i rozwija swoje zainteresowania;

II. Edukacja społeczna

Przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;

III. Edukacja przyrodnicza

Rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym;

Odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia;
Ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego;
Wskazuje kierunki główne na mapie;

IV. Edukacja plastyczna

Wydziera, wycina, przylepia;

V. Edukacja muzyczna

Reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych;

Nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy;

Wykonuje pąsy;

Cele operacyjne:

- - czyta informacje o Antarktydzie i wypowiada się na jej temat;
- - wie, gdzie położona jest Antarktyda;
- - pisze krótką notatkę o Antarktydzie;
- - wie, w jaki sposób pingwiny są przystosowane do życia w lodowej krainie;
- - opisuje pingwina;
- - wykazuje się znajomością treści samodzielnie przeczytanej lektury;
- - zapisuje metryczkę książki i porządkuje kolejność wydarzeń;
- - tworzy pracę plastyczną;
- - bierze aktywny udział w proponowanych zabawach zespołowych;

Cele wychowawcze:

- rozwój kompetencji społecznych, zachowań empatycznych, zainteresowań, umiejętności współdziałania,

Kompetencje kluczowe:

1. rozumienie i tworzenie informacji
2. matematyka oraz nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria
3. cyfrowe
4. obywatelskie
5. przedsiębiorczość
6. świadomość i ekspresja kulturalna

Metody nauczania: pogadanka, rozmowa kierowana, pokaz, obserwacja, praktyczna działalność dzieci, metody aktywizujące

Formy organizacyjne: indywidualna, grupowa, zespołowa, w parach.

Środki dydaktyczne: puzzle literowe „Góra lodowa” z hasłem **Antarktyda lodowy kontynent**, globus, mapa Antarktydy, tablica multimedialna, prezentacja multimedialna – Antarktyda – lodowy kontynent, elementarze, ćwiczenia, materiały do stworzenia lapbooka (kolorowe kartki z bloku technicznego A3, mapa Antarktydy, karty pracy, zdania – prawda, fałsz, zdjęcia pingwina Adeli – budowa ciała, „Pingwin” - origami koła, małe karteczki z liniaturą), „Tajemniczy list” od polarników, eliminatka, płataninka sylabowa, egzemplarze lektury, zeszyty lektur, szarfy do zabaw ruchowych, szablon maski, karton, bibuła karbowana, kleje, gumka, muzyka do pąsu „Pingwin”, Quiz na tablicę interaktywną/quiz tradycyjny, wydrukowany na oddzielnych karteczkach do wylosowania dla każdego ucznia/

Planowana kontrola i ewaluacja.

Ocena pracy ucznia – tworzenie opisu pingwina, lapbook, maska, samoocena dzieci na zakończenie zajęć.

Przebieg zajęć:

1. Przywitanie dzieci w sali.
2. Zabawa na powitanie „Podejdź do mnie jako...” – Nauczyciel zajmuje miejsce w centralnym punkcie na dywanie. Dzieci po rozpakowaniu się stają przy swoich ławkach i podchodzą do nauczyciela, naśladując w dowolny sposób wywołane przez niego zwierzę. Nauczyciel przywołuje dzieci nazwami mieszkańców Antarktydy (nie podając nazwy krainy): „Podejdź do mnie jako pingwin”, „Podpłyń do mnie jako wieloryb”, „Przysuń się w moją stronę jako lampart morski”, „Pomachaj skrzydłami i przyleć do mnie jako albatros”.
3. „Polarne poszukiwania” – każde dziecko ma za zadanie odnaleźć ukryty gdzieś w sali fragment góry lodowej. Na jednym elemencie jest zapisana jedna litera. Hasło składa się z trzech wyrazów (najlepiej żeby było dopasowane do ilości dzieci w klasie). Każdy wyraz jest zapisany na innym kolorze tła (odcienie koloru niebieskiego). Dziecko, które znajdzie element siada z nim w kręgu i czeka na pozostałych uczniów. Po znalezieniu wszystkich fragmentów uczniowie przystępują w grupach do układania hasła (moja propozycja na 25 uczniów – ANTARKTYDA LODOWY KONTYNENT).
4. Wprowadzenie do tematu lekcji – Odszukanie na globusie lądów trwale pokrytych lodem i śniegiem. Wskazanie Arktyki i Antarktydy. Określenie głównych kierunków północ-południe.
5. „Tajemniczy list” – Odczytanie listu skierowanego do dzieci.

Antarktyda, dn.1 lutego 2020r.

Droży Uczniowie!

Nie wiecie kim jesteśmy, ale my bardzo dobrze Was znamy. Sami też byliśmy kiedyś dziećmi. Dowiedzieliśmy się, że dzisiaj dokładniej poznacie cudowną, a zarazem tajemniczą krainę wiecznego lodu – Antarktydę. To naprawdę fascynujące miejsce. Choć jest tu bardzo zimno, ciągle wieje wiatr, a wokół ziemia pokryta jest śniegiem i lodem, toczy się tu życie wielu niezwykłych zwierząt. Zachęcamy Was zatem serdecznie, żebyście w dzisiejszym dniu przenieśli się na skrzydłach wyobraźni do Polskiej Stacji Antarktycznej, na wspólną wyprawę badawczą dotyczącą życia i zwyczajów pingwinów. Pakujcie się zatem i w drogę!

Życzymy Wam, żeby Wasza wyobraźnia była nieograniczona i żeby przygód było mnóstwo dookoła. Jeśli chcecie się dowiedzieć, czyje imię nosi polska stacja badawcza wykonajcie dołączone do listu zadanie.

*Powodzenia
Polarnicy*

Wykreśl co drugą literę z eliminatki, z pozostałych liter odczytaj hasło i uzupełnij nim zdanie.

H	D	E	K	N	A	R
C	Y	Z	K	Z	A	C
A	O	R	O	C	P	T
S	O	S	W	B	S	P
K	L	I	F	E	J	GO

Polska Stacja Antarktyczna im.

to całoroczna jednostka naukowo-badawcza zarządzana przez Polską Akademię Nauk.

6. Przygotowanie do podróży. Wypowiedzi dzieci na temat wypraw w okolice bieguna ukierunkowane pytaniami, np. *Jak należy się przygotować do wyprawy?*, *Czy taka wyprawa może być niebezpieczna i dlaczego?*, *Co należy koniecznie ze sobą spakować?* Próba odpowiedzi na pytanie: *W jaki sposób można dotrzeć na Antarktydę?* Uczniowie odszukują na globusie Polskę, wytyczają kierunek podróży, podają nazwy środków lokomocji, którymi można dotrzeć na lodowy kontynent.

8. Zabawa ruchowa „Wyprawa na biegun” – Nauczyciel zaprasza wszystkie dzieci na wyprawę do krainy wiecznego lodu. Uczniowie ilustrują ruchem sytuacje przedstawiane przez nauczyciela. *Jesteśmy w Białymstoku i podjęliśmy decyzję o wyprawie na biegun południowy. Pakujemy zatem nasz plecak na tą trudną wyprawę. Nasz plecak będzie ogromny i ciężki. Musimy zapakować do niego najcieplejsze ubrania. Zakładamy go na plecy i idziemy na postój taksówek. Wsiadamy do auta i pędzimy na dworzec kolejowy. Na dworcu przesiadamy się do pociągu i wygodnie podróżujemy do stolicy naszego kraju – Warszawy. W Warszawie przesiadamy się na samolot, lecimy nim do południowej Afryki. Przed nami ostatni etap podróży. W porcie wsiadamy na statek i odpływamy. Statkiem buja coraz bardziej, wiatr staje się coraz silniejszy i zimniejszy. Nakładamy zatem na siebie cieplejsze ubrania. Teraz jesteśmy już gotowi do wyjścia na ląd. Schodzimy ze statku. Jest tu bardzo dużo śniegu. Zapadamy się w nim i brniemy do najbliższej stacji badawczej, w której czekają już na nas polarnicy z ciepłym obiadem i herbatą.*
Dzieci zajmują swoje miejsca w ławkach.
9. Obejrzenie prezentacji multimedialnej „Antarktyda – lodowy kontynent” i jej omówienie z dziećmi pod kątem krajobrazu, klimatu, fauny i flory, zamieszkujących tam ludzi.
10. Głośne czytanie tekstów informacyjnych w podręczniku „Mieszkańcy lodowej krainy”. Praca w zeszytach ćwiczeń – wyszukiwanie wśród naklejek zwierząt Antarktydy, naklejenie ich we właściwe miejsce i podpisywanie.
11. Umieszczenie na tablicy mapy Antarktydy. Odszukanie na mapie nazwy oceanu otaczającego ten ląd i zapisanie jego nazwy w zeszytach ćwiczeń (Ocean Południowy). Wskazanie przez nauczyciela na mapie Antarktydy wyspy Króla Jerzego w archipelagu Szetlandów Południowych, gdzie znajduje się działająca do dziś Polska Stacja Antarktyczna im. Henryka Arctowskiego. Ustalenie miejsca, w którym znajdowała się stacja im. Antoniego Bolesława Dobrowolskiego (Wybrzeże Królowej Marii). Określenia kierunków wschód – zachód.
12. Lapbook - Antarktyda lodowy kontynent (cz.1). Przygotowanie materiałów do stworzenia Lapbooka – projekt okładki (stworzenie pingwina metodą origami koła), wklejenie mapy Antarktydy – zaznaczenie na niej polskiej stacji badawczej, najważniejsze informacje o kontynencie (na podstawie prezentacji i informacji z podręcznika), zwierzęta Antarktydy, rośliny Antarktydy – możliwość uzupełnienia informacji o ilustracje wydrukowane w domu z Internetu.
13. Praca na podstawie książki A. i C Centkiewiczów „Zaczarowana zagroda”.
Zapoznanie uczniów z twórczością literacką Aliny i Czesława Centkiewiczów. Krótkie opowiadanie nauczyciela o podróżach i pasjach małżeństwa, połączone z pokazem portretów pisarzy.
ALINA i CZESŁAW CENTKIEWICZOWIE to znani podróżnicy do krain podbiegunowych. Alina Centkiewicz w1958r. jako pierwsza Polka, a szósta kobieta na świecie stanęła na Antarktydzie. Liczne podróże razem z mężem, konsultacje, chęć poznawania świata zaowocowały wieloma publikacjami: powieściami, opowiadaniem i artykułami.. Wspólnie napisali wiele książek dla młodych czytelników. Są to: "Odarpi, syn Egigwy", "Zaczarowana zagroda", "Tumbo z Przylądka Dobrej Nadziei", "Zdobycy bieguna północnego" i inne. Autorzy w ciekawy sposób przedstawiają własne przeżycia wyniesione z podróży polarnych. Ich książki są bogatym źródłem wiedzy o krainach podbiegunowych.
14. Analiza strony tytułowej książki – czytanie informacji, zwrócenie uwagi na pisownię tytułu i nazwisk. Samodzielne sporządzenie metryczki książki przez każde dziecko (tytuł, autorzy, ilustrator).
15. Rozszyfrowanie płataninki sylabowej i zapisanie jej rozwiązania w zeszycie lektur
Alina i Czesław Centkiewiczowie to uczestnicy wielu wypraw polarnych.
16. Wyjaśnienie i zapisanie w zeszycie lektur pojęć: *polarnik i stacja polarna* korzystając z różnych źródeł informacji (encyklopedia, Internet).
17. Wyodrębnienie postaci głównych i drugoplanowych. Na tablicy magnetycznej nauczyciel zawiesza kartki z bohaterami różnych lektur. Dzieci wskazują bohaterów książki „Zaczarowana zagroda” i uzupełniają nazwami postaci tabelkę w zeszycie lektur.
18. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat samodzielnie przeczytanej lektury. Rozmowa kierowana pytaniami, np.: *Gdzie rozgrywa się akcja książki?, W jakim celu przebywali tam polscy naukowcy?, Dlaczego chcieli oznaczyć pingwiny obręczkami?, Jak postanowili zorganizować obręczkowanie? Czy ich plan się powiódł i dlaczego?* Ustalenie myśli przewodniej utworu, próby wyjaśnienia przez dzieci tytułu książki.

19. Redagowanie zakończeń zdań będących kolejnymi punktami planu wydarzeń – praca w parach.

PLAN WYDARZEŃ

Spotkanie profesora z..... (Elegancikiem)

Budowa lodowej..... (zagrody dla pingwinów)

Zakładanie (pingwinom metalowych obrączek)

Tajemnicze ... (zniknięcie pingwinów z zagrody)

Odkrycie ... (sposobu ucieczki)

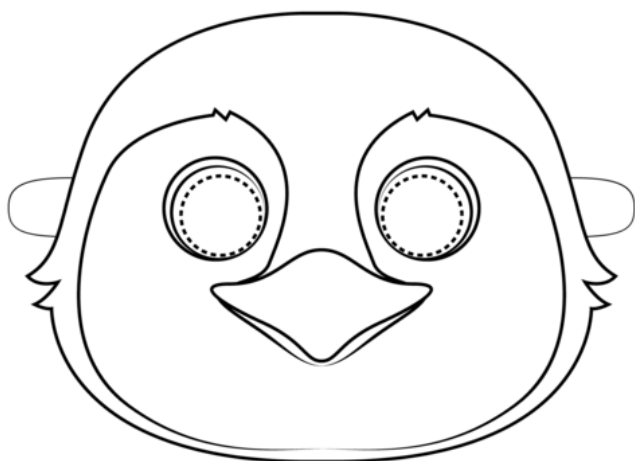
Wiosenny ... (powrót ptaków na Antarktydę)

Ponowne ... (spotkanie profesora z Elegancikiem)

20. Zabawa ruchowa „Pingwiny” – dzieci dowolnie dobierają się w pary lub trójki, wybierają sobie miejsce na dywanie i układają szarfę, która będzie ich gniazdem (przypomnienie z czego pingwiny budują gniazdo). Na pojedynczy sygnał nauczyciela pingwiny wychodzą z gniazd. Chodzą po klasie, machają małymi skrzydełkami, wydają głosy naśladujące ich mowę: ork, ork, imitują ślizganie się po lodzie, skoki do wody, pływanie, karmienie piskląt. Na podwójny sygnał nauczyciela pingwiny wracają do swoich gniazd. Długi sygnał dźwiękowy – to zapowiedź burzy śnieżnej, wtedy wszystkie pingwiny ustawiają się w kręgu. Na zakończenie zabawy pingwiny wybrać się na wędrowkę w ciepłe kraje – wskakują na krę lodowy i odpływają (własne krzeselko przy ławce). Zajęcie miejsc przez dzieci w ławkach.
21. „Antarktyczne polowanie” - gromadzenie wiadomości na temat życia pingwinów. Każdy uczeń otrzymuje kartę pracy z tabelą, w której znajdują się **prawdziwe i nieprawdziwe** informacje o pingwinach. Zadaniem dziecka jest „upolować” tylko prawdziwe wiadomości. Dzieci rozcinają informacje i w oparciu o lekturę oraz wiadomości z lekcji wybierają poprawne, fałszywe odkładają na bok ławki. Na koniec nauczyciel wyznacza osobę/osoby, które przeczytają zdania.

Pingwiny są rybami i potrafią fruwać.	Pingwiny są ptakami, ale nie potrafią latać.
Zawsze wracają do swoich gniazd.	Nigdy nie powracają do swoich gniazd.
Żyją w Afryce.	Żyją na Antarktydzie.
Uciekają przed sroga zimą w cieplejsze strony.	Nie odbywają żadnych wędrowek.
Pływają dość słabo.	Doskonale pływają i nurkują.
Są bardzo mądre.	Są mało inteligentne.

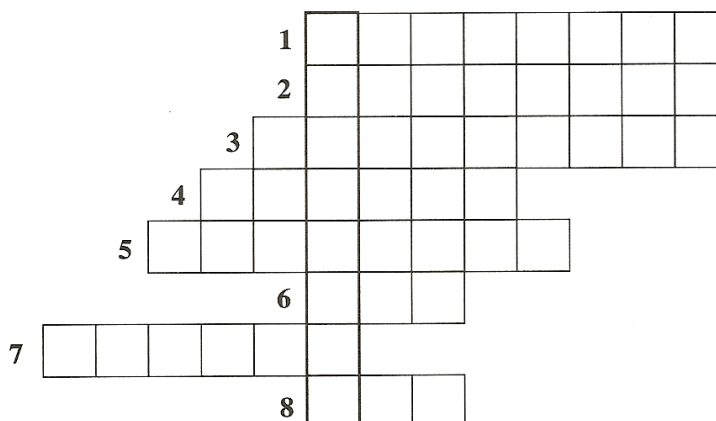
22. Lapbook - Antarktyda lodowy kontynent (cz.2). Dzieci otrzymują od nauczyciela kolorowe karteczki, na których wklejają zdania zawierające prawdziwe informacje na temat pingwinów. Karteczki składają rogami do środka i wklejają do swojego lapbooka.
23. Opisujemy pingwina – praca w grupach. Każde dziecko otrzymuje kartę zawierającą zdjęcie pingwina Adeli oraz nazwy poszczególnych części ciała. Starają się estetycznie, przy pomocy linijki połączyć nazwy z odpowiednimi elementami fotografii. Następnie korzystając z informacji zamieszczonych w podręczniku (zdjęcia, wyrazy określające cechy pingwinów – przymiotniki) oraz pytań pomocniczych, redagują grupowo opis pingwina.
- Jakim zwierzęciem jest pingwin?*
Jakiej jest wielkości?
Czym jest pokryte jego ciało?
Jakiego jest koloru?
Jaką ma głowę i dziób?
Jakie ma skrzydła i nogi?
Jak porusza się pingwin?
- Prezentacja opisów poszczególnych grup i wklejenie ćwiczenia dotyczącego budowy pingwina do lapbooka.
24. „Maska pingwina” – praca plastyczna.
- Dzieci otrzymują wzór maski. Odrysowują go na grubszym kartonie, wycinają miejsce na oczy. Całość maski oklejają gęsto białymi i czarnymi kawałkami odrywanej bibułki (imitacja piór). Na koniec dokleją krótki pomarańczowy dzióbek i przyczepiają gumkę.

25. „Pingwin” – popularna zabawa ruchowa ze śpiewem (dzieci mogą do niej założyć maski pingwinów).
 Nauka słów i melodii piosenki „Pingwin” podanych przez nauczyciela.
 Zabawa ruchowa ze śpiewem (poruszać się można po kole lub w wężyku).
O jak przyjemnie i jak wesoło w pingwina bawić się , się, się.
Raz nóżka prawa, raz nóżka lewa.
Do przodu, do tyłu.
I raz, dwa, trzy.
 Zabawę powtarzamy rozpoczynając taniec w przeciwnym kierunku jeśli było to koło lub zmieniamy osobę prowadzącą, jeśli był to wężyk.
26. Podsumowanie omawianej lektury. Wspólne rozwiązanie krzyżówki lub stworzenie przez dzieci w grupach własnych krzyżówek, których hasła odwoływać się będą do lektury, a rozwiązaniem może być tytuł: „Zaczarowana zagroda”.

Rozwiąż krzyżówkę. Odczytaj rozwiązanie.

- 1) Główny bohater lektury
- 2) Zakładano je pingwinom
- 3) Przezwisko ulubionego pingwinka
- 4) Imię młodego przyrodnika
- 5) Inna nazwa podróży pingwinów
- 6) Pora ucieczki pingwinów z zagrody
- 7) Materiał, z którego pingwiny budują gniazda
- 8) Odpływa na niej pingwin

27. Udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące pingwinów, lektury i Antarktydy – quiz na tablicę interaktywną lub przygotowane wcześniej pytania wdrukowane na kolorowych paseczkach. Dzieci siedzą w kręgu, kolejno losują karteczkę i starają się odpowiedzieć na pytanie.
28. Kończenie zdania: *Dzisiaj nauczyłem/nauczyłam się...*

Literatura

1. J. Kida, A. Hadała, F. Dyka, *Koncepcje metodyczne pracy z lekturami w klasach I-III*
2. R. Laskowska, M.A. Szymańska, *Lektura szkolna w klasach 1-3. Przewodnik metodyczny dla nauczyciela*
3. Elementarz odkrywców. Książka nauczyciela kl.2 cz.2, praca zbiorowa
4. <http://projekt.noweskałmierzycy.pl/wp-content/uploads/2015/Zaczarowana-zagroda..pdf>

Mapa Antarktydy do Lapbooka

Pingwin Adeli – kolorowanka

